

16. Тигров В.П. Развитие технического творчества студентов индустриально-педагогических факультетов : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 “Теория и история педагогики” / В.П. Тигров. – М., 1988. – 23 с.

17. Цвілик С.Д. Наступність у змісті природничо-математичної та спеціальної підготовки вчителя трудового навчання у вищих педагогічних закладах освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Професійна педагогіка” / С.Д. Цвілик. – Вінниця, 2005. – 21 с.

ДОРОШЕНКО О.Ю.

СТАН ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОВОЛОДІННЯ ЗДОРОВ'ЯФОРМУВАЛЬНИМИ І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ

Здоров'я – головна цінність людини, без якої вона не може бути щасливою. Певні задатки людина отримує при народженні, а далі лише власною наполегливою цілеспрямованою працею над собою можна зберегти і покращити своє здоров'я. Безперечно, для цього необхідні знання засад здорового способу життя, порядку життєдіяльності, який би зберігав, а не руйнував його [4, с. 4].

Стан здоров'я дітей викликає тривогу, з метою його зміцнення необхідно застосовувати нові технології здоров'язбереження, спрямовані на вивчення індивідуальних здібностей організму, навчання прийомів психічної і фізичної саморегуляції [2, с. 6].

Головними критеріями повинні стати зростання середньої тривалості життя людини, зниження рівня смертності, стабілізація стану здоров'я населення і подальше покращення його рівня, зниження міри поширення хвороб, особливо інфекційних, у тому числі тих, що набули статусу соціальних, формування культури здоров'я населення, особливо дітей, підлітків та молоді засобами освіти та виховання [1, с. 56].

Ураховуючи сучасні вимоги до вчителів фізичної культури, професійна підготовка фахівців з фізичної культури повинна будуватися таким чином, щоб значно підвищити якість освіти, роль фізичної культури, яка формує здоров'я [3, с. 53].

Однак проблемі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'яформувальних і здоров'язбережних технологій у навчально-виховному процесі ЗОШ до сьогодні не приділялося належної уваги.

Мета статті – визначення стану підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'яформувальних і здоров'язбережних технологій у навчально-виховному процесі ЗОШ.

Аналіз наукової літератури свідчить про існування різних підходів до покращення підготовки фахівців фізичного виховання: удосконалення спортивно-педагогічної підготовки спеціалістів вивчали О. Демінський, С. Єрмаков, Г. Максименко та ін.; підвищення якості підготовки майбутніх учителів фізичного виховання досліджували В. Куриш, Т. Ротерс, В. Ялович та ін.; теоретико-методичну основу професійної підготовки вчителів фізичного виховання розглядали Т. Круцевич, В. Платонов, Л. Сущенко, Б. Шиян

та ін. Питанням формування здорового способу життя школярів засобами фізичного виховання займалися Н. Андрощук, О. Ващенко, В. Горашук, Л. Іванова, А. Полулях та ін.

Отже, узагальнювальний аналіз вивчених наукових досліджень стосовно проблеми професійної підготовки фахівців з фізичного виховання дав змогу виявити низку суперечностей, серед яких найсуттєвішими, на наш погляд, є такі:

- традиційна консервативність системи підготовки та індивідуальне фахове зростання педагогічних працівників і необхідність постійної модернізації знань, умінь усвідомлення проблем педагогічної діяльності у контексті нових потреб закладу чи установи освіти, так і суспільства в цілому;

- значне підвищення об'єктивних вимог до фахового рівня педагогічних працівників та фактична неготовність значної частини фахівців до відповідних змін;

- вимоги до особистості фахівця, покликаною вирішити завдання формування культури здоров'я школярів, і рівень його професійної готовності;

- необхідність самореалізації вчителя, що потребує опанування новітніх освітніх технологій, у тому числі здоров'яформувальних, та особиста неготовність до впровадження нових методів роботи.

Таким чином, підготовка майбутніх учителів фізичного виховання, яка здійснюється за усталеними планами й технологіями, лише поглиблює суперечності між змінами в системі загальної освіти, спрямованими на формування в школярів високого рівня культури здоров'я, та відсутністю відповідної професійної підготовки вчителів фізичної культури до впровадження здоров'яформувальних і здоров'язбережних технологій у навчально-виховному процесі ЗОШ.

З метою виявлення реального стану підготовки майбутніх учителів фізичної культури до оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями нами було проведено анкетування викладачів вищих навчальних закладів, у якому взяли участь 55 респондентів: 13 викладачів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 14 викладачів Запорізького національного університету, 22 викладачі Бердянського державного педагогічного університету і 6 викладачів Запорізького педагогічного коледжу.

Перше запитання анкети мало на меті з'ясувати оцінку необхідності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями: “Чи вважаєте Ви за доцільне здійснювати формування готовності майбутніх вчителів фізичної культури до оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями в процесі фахової підготовки?”

Дані анкетування викладачів свідчать про те, що всі 55 респондентів вважають за доцільне здійснювати формування готовності майбутніх вчителів фізичного виховання до оволодіння здоров'яформувальними і

здоров'язбережними технологіями в процесі фахової підготовки, тобто 100% викладачів.

Це свідчить про усвідомлення викладачами вищих навчальних закладів необхідності здійснювати формування готовності майбутніх вчителів фізичного виховання до оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями в процесі фахової підготовки.

На запитання “Чи здійснюєте Ви підготовку студентів до оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями в процесі фахової підготовки?” ми отримали такі відповіді: із 55 респондентів здійснюють підготовку 90,17%; викладачів, які не здійснюють підготовку студентів з цієї проблеми, не виявлено; важко було відповісти 9,83% викладачів.

Здійснюють підготовку студентів до оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями в процесі фахової підготовки 90,91% викладачів БДПУ; 76,92% викладачів НПУ імені М.П. Драгоманова; 92,86% викладачів ЗНУ і 100% викладачів ЗПК.

Важко було відповісти 9,09% викладачам БДПУ; 23,07% викладачам НПУ імені М.П. Драгоманова; 7,14% викладачам ЗНУ.

Отже, як бачимо, існує розбіжність між усвідомленням необхідності та реальним станом підготовки студентів до оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями в процесі фахової підготовки.

На запитання анкети “Чи поділяєте Ви думку про те, що здоров'яформувальна і здоров'язбережна технологія – це система цілеспрямованої алгоритмізованої взаємодії вчителя і учня, що спрямована на ФЗЗСВП здоров'я?” ми отримали такі результати: із 55 респондентів поділяють думку 71,93% викладачів; не поділяють – 9,69%; важко було відповісти 18,38% викладачам. Розподіл відповідей графічно зображений на рисунку.

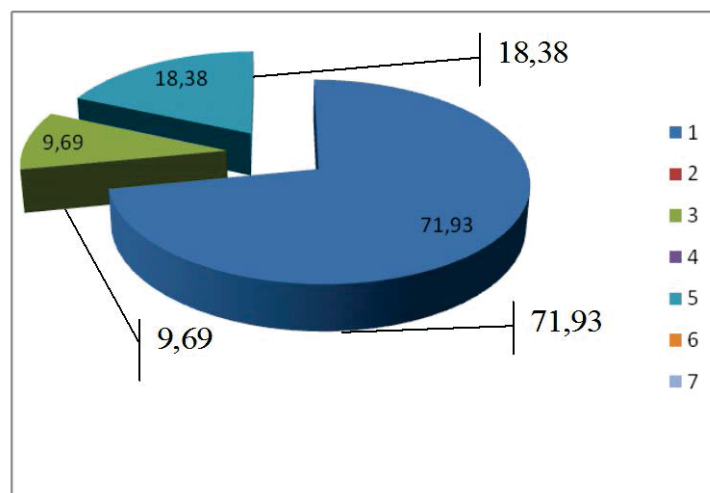

Рис. Розподіл відповідей респондентів, опитаних щодо визначення, здоров'яформувальної і здоров'язбережної технології як системи цілеспрямованої алгоритмізованої взаємодії вчителя й учня, що спрямована на ФЗЗСВП здоров'я, %

Поділяють думку про те, що здоров'яформувальна і здоров'язбережна технологія – це система цілеспрямованої алгоритмізованої взаємодії вчителя і учня, що спрямована на ФЗЗСВП здоров'я, 77,27%

викладачів БДПУ; 46,15% викладачів НПУ імені М.П. Драгоманова; 64,29% викладачів ЗНУ і 100% викладачів ЗПК.

Не поділяють думку – 9,09% викладачів БДПУ; 15,38% викладачів НПУ імені М.П. Драгоманова; 14,29% викладачів ЗНУ і 0% викладачів ЗПК.

Важко відповісти було 13,64% викладачів БДПУ; 38,46% викладачів НПУ імені М.П. Драгоманова; 21,43% викладачів ЗНУ.

Отже, технологічна підготовка вчителів фізичної культури відсутня, деякі респонденти не розуміють самого поняття здоров'язбережної і здоров'яформувальної технології.

На запитання “Чи поділяєте Ви думку про те, що вчитель фізичної культури має досконало володіти здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями?” ми отримали такі дані: із 55 респондентів поділяють думку 98,86% викладачів, важко було відповісти – 1,14% викладачів.

Поділяють думку про те, що учитель фізичної культури має досконало володіти здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями – 95,45% викладачів БДПУ, 100% викладачів НПУ імені М.П. Драгоманова, ЗНУ і ЗПК.

Висновки. Отже, аналіз науково-педагогічної літератури та анкетування викладачів вищих навчальних закладів України вказує на необхідність формування готовності майбутніх учителів фізичного виховання до оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями в процесі фахової підготовки.

З отриманих даних ми бачимо, що викладачі вищих навчальних закладів не розуміють самого поняття здоров'язбережної і здоров'яформувальної технології (як системи цілеспрямованої алгоритмізованої взаємодії вчителя й учня, що спрямована на ФЗЗСВП здоров'я).

Таким чином, ми доходимо до розуміння пріоритетності проблеми реалізації здоров'язбережних освітніх технологій у навчально-виховному процесі як такої, що має визначальний характер для формування здоров'язбережного освітнього середовища з метою поліпшення здоров'я школярів.

Отже, оволодіння здоров'яформувальними і здоров'язбережними технологіями сприяє підвищенню рівня професійної підготовки фахівця з фізичного виховання, тому ця проблема є актуальною і потребує більш детального вивчення.

У перспективі нашого дослідження передбачається розробити модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'яформувальних технологій у навчально-виховному процесі ЗОШ.

Література

1. Инновационные технологии в образовании : материалы VI междунар. научн.-практ. конф. (16–19 сентября 2009 г., Симферополь–Судак). – Симферополь : Министерство образования и науки Автономной Республики Крым : Центр развития образования, науки и инновации, 2009. – 300 с.
2. Овчинникова Т.С. Организация здоровьесберегающей деятельности в дошкольных образовательных учреждениях : монография / Т.С. Овчинникова. – СПб. : КАРО, 2006. – 176 с.
3. Проблеми здоров'я і перспективи розвитку спорту, фізичного виховання молоді в сучасному світі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Бердянськ : Вид-во Ткачук О.В., 2009. – 258 с.
4. Фізичне виховання школярів. – Х. : Основа, 2009. – 112 с.